

Stanovy Potravného spolku vo Veľkej Revúci

I. Viecha spolku

§ 1. Viecha spolku je: Potravný spolok vo Veľkej Revúci

II. Okres účinkovania

§ 2. Mesto Veľká Revúca a jeho okolie

III. Cieľ

§ 3. Sprostredkovať zásobovanie hlavne svojich členov, a nakoľko prostriedky spolku dovoľia i obecnstva, pri zachovaní zákonov a vrchnostenských nariadení, za cenu od miestnej alebo sklepanej ceny lacnejšiu, dobrými potravnými článkami a pre domácnosť potrebnými

IV. Prostriedky

§ 4. a) Dohovor s miestnymi kupcami a obchodníkmi strany dodávania všetkých možných predmetov z ich obchodu členom spolku v akosti a miere dobrej, a pri zachovaní úplnej váhy, za cenu od ich sklepanej ceny lacnejšiu.

b) Akonáhle spolok príjde do toho stavu, otvorenie na účty a pod viechou spolku jedného alebo viac závodov pre obchod, a iné články domácich potrebností.

c) Sprostredkovanie zásobenia z prvých prameňov.

d) Ak sa potreba toho ukáže, založiť spoločnú jedáleň.

V. Základina majetku a obehu

§ 5. Základinu majetku spolkového tvoria vkladové splácanie členov, ktoré dovedy, kým spolok alebo členstvo trvá, vyňaté byť nemôžu. Základinu obežnú ale tvorí:

a) Táže základina majetku spolkového a

b) Pôžičky, za ktoré spolok svojím imaním celým, a všetco jeho členovia svojimi vkladmi solidárne dobre stoja, ktoré ale sumu vkladového majetku pravidelne prevyšovať nemajú.

VI. Členovia

§ 6. Počet členov nie je ohraničený; preto členom spolku stať sa môže každá svojprávna osoba, ktorú výbor do spolku prijme a ktorá sa zaviazá stanovy spolku za celý čas trvania členstva svedomite zachovávať.

§ 7. Členstvo prestáva:

a) umretím člena

b) upadnutím po súde

c) úplným schudobnením

d) odsťahovaním sa z okresu spolku

e) vytvorením zo spolku skrz valné zhromaždenie pre nazachovávanie stanov

f) dobrovoľným vystúpením, ktoré vystúpiť chcjúci člen má predbežne na písme oznámiť výboru

§ 8. Aby spolok závod svoj započat mohol, k tomu potrebné a skrz vklady zložiť sa majúce minimum (najmenšia suma) majetku ustanovuje sa na 500, t.j. päťsto zlatých.

§ 9. Z akejkolvek príčiny včas pravidelného stavu spolku vystupujúcemu členovi vyplatia sa vklady, na jeho meno znejúce alebo prenesené v ich pôvodnej cene i každý užitek, nakoľko bol v knihe spolkovej už na neho zapísaný, ale na ten polrok, v ktorom sa vystupuje, nedostane ani úrokov od vkladu svojho ani podiel z úžitku ani nemôže robiť si nároky na akýkoľvek užitek alebo zisk, čoby spolok medzitým bol vyhral.

§ 10. Vystúpivší člen nesmie sa ďalej miešať do záležitostí spolkových, ani počty prezerat; ale môže žiadať písomné oslobodenie od všetkých záväzkov, ktoré bol vzal na seba, menovite poťažne na veriteľov spolku. Takéto oslobodenie nemôže mu výbor odoprieť, výmúc ten prípad, žeby pre zlý stav spolkového imania alebo cieľom vyplatenia dlžôb, zamýšľal výbor valnému zhromaždeniu predložiť návrh na rozpadnutie spolku. V tomto prípade vystupujúci člen záväzky, ktoré vzal na seba, až do dňa vypovedania prijaté, povinný je vyplniť tak ako iný člen.

§ 11. Aby pokladnica spolková výstupením člena do rozpakov neprišla, vystupujúcemu členovi vyplatí sa:

1 vklad -	na vypovedanie	1 dňa
2- 5 vkladov	"	2 týždňov
6- 10 vkladov	"	3 "
11- 20 vkladov	"	4 "
21- 30 vkladov	"	5 "
31- 40 vkladov	"	6 "
41- 50 vkladov	"	7 "
51- 60 vkladov	"	8 "
61- 70 vkladov	"	9 "
71- 80 vkladov	"	10 "
81- 90 vkladov	"	11 "
91- 100 vkladov	"	12 "

§ 12. Dobrovoľne vystúpivší alebo vytvorený člen nemôže viac prijatý byť za člena.

§ 13. Umrelého člena vklady, práva a povinnosti prenesené môžu byť na jeho vdovu alebo iných nástupníkov práva.

§ 14. Noví členovia môžu i po ustrojení , ba behom celého trvania spolku prijatí byť.

VII. Práva a povinnosti členov

§ 15. Práva členov sú:

- do výboru, odborov a za úradníkov voliť a volenými byť
- vo valnom zhromaždení rokovať, hlasovať a pred nastávajúce valné zhromaždenie v určenom čase písomné návrhy robiť
- potrebné články zo skladov spolkových alebo spolkom vyznačených za cenu výborom určenú kupovať
- z užitku spolkového okrem úrokov od vkladov podľa pomeru celých platených zlatých pripadajúci podiel dostávať

Povinnosti členov sú:

- pri vstupovaní do spolku zložiť cenu najmenej jedného vkladu a 50 n.kr. vstupného na výlohy spolkové
- stanovy spolku, na znak podrobenia sa im a uzavretiam valných zhromaždení, vlastnoručne podpísať

VIII. Vklady

§ 16. Počet vkladov je neohraničený; jeden vklad obnáša 5 zl. r. č., jeden člen môže mať najmenej jeden a najviac sto vkladov. Každý člen má právo i po ustrojení a behom celého trvania spolku nové vklady vyplatíť, alebo svoj polročný úžitok v úrokoch a podielu do celých zlatých doplniť. Ale i výbor má právo, aby vkladané peniaze v pokladnici darmo neležali a zúžitkované byť nemohli, nové vklady neprijat a zo zaplatených už vkladov zbytočné ich majiteľom vrátiť, asíce v tom pomere, že majiteľovi 5 vkladov vyplatí sa jeden, majiteľovi 10 vkladov dva, majiteľovi 15 vkladov tri vklady a tak v aritmetickom pomere. - Vklady môžu byť i na iného prenesené , ale vždy s vedomím výboru, ktorý ich na meno majiteľa prepíše za cenu 50 krajciarov.

IX. Úroky

§ 17. Od vkladných peňazí platí spolok 6 % ročného úroku, ale vždy len od celých zlatých a od prvého dňa toho mesiaca počínajúc, ktorý nasleduje po doplnení krajciarových súm na zlaté.

X. Podiel (dividenda)

§ 18. Podiel z čistého užitku platí sa podľa pravidiel § 29, ale vždy len vkladateľom podľa pomeru celých vložených zlatých a podľa kalendárnych celých mesiacov.

XI. Rezervná základina

§ 19. Rezervná základina má určenie: zapraviť straty, ktoré spolok utrpieť môže; tvoří sa vkladom do nej v zmysle § 29-ho 10 percent čistého užitku, rovnať sa má 10 percentom vkladného majetku spolkového a opatruje sa skrz spolok síce, ale osobitne. - Ak by sa spolok z akejkolvek príčiny rozšíril, to, čo z rezervnej základiny, po zapravení všetkých ťarch spolkových zostane, dá sa na dobročinné ciele v meste Veľkej Revúcej.

XII. Správa

§ 20. Záležitosti spolkové spravuje valné zhromaždenie a výbor so spolkovými úradníkmi a ústrojmi.

§ 21. Valné zhromaždenie schádza sa riadne počiatkom každého polroku na povolanie výboru. Včas potreby môže výbor kedykoľvek zvolať valné zhromaždenie a ak to žiada 10 členov na písme, povinný je výbor to urobiť. Povolanie stať sa má na písme najmenej tromi dňami pred zhromaždením a s povolaním zdelené majú byť i predmety, o ktorých rokovať sa má. K právoplatnému uzavieraniu a priebežných predmetoch potrebá je prítomnosť jednej štvrtiny, pri uzavieraní ohľadne požičania peňazí alebo premeny stanov alebo rozídenia sa spolku, dvoch tretín všetkých členov, avtom ohľade, totiž ohľadne premenenia stanov, alebo rozídenia sa spolku donesené uzavretia majú sa predložiť kr. uh. ministerstvu obchodu.

Ak by sa na prvé zvolanie toľký počet členov nezišiel, povolá sa o týždeň neskoršie nové zhromaždenie, v ktorom prítomní, avšak len o tých predmetoch, ktoré na prvé zhromaždenie vyznačené boli, právoplatne uzavierajú. Uzavierania vynášajú sa nadpolovičnou väčšinou prítomných; v prípade rovnosti hlasov rozhoduje tá stránka, ku ktorej sa pripojil predsedajúci. Pri hlasovaní majú majitelia 1 do 5 vkladov 1 hlas; majitelia 6-10 vkladov 2 hlasy, majitelia 11 do 15 a vyše vkladov po 3 hlasy.

- Voľby sa dejú na písme, a rozhoduje pri nich pomerná väčšina. V prípade rovnosti hlasov, rozhoduje žrebovanie medzi tými, ktorí rovné hlasy obdržali. Čo vo valnom zhromaždení uzavrie sa, to zaväzuje všetkých členov, či boli pri uzavieraní prítomní, či nie.

Valnému zhromaždeniu predsedá a spravuje ho predseda, alebo miestopredseda; on ustanovuje spolu s výborom i poriadok na pretras príst majúcich predmetov, a povinný je do tohože poriadku vziať všetky návrhy, dotazy atď. Ak mu podané boli skrz členov na písme najmenej deň pred zhromaždením samým.

§ 22. Pre výbor volí valné zhromaždenie spomedzi členov, pri prvom ustojení sa, 12-tich na dva roky, inakšie každý rok vystupujúcu polovicu. Kto má po prvom roku z výboru vystúpiť, rozhodne žrebovanie. Pozdejšie vystúpi vždy tá polovica, ktorá už dva roky slúžila. Vystúpivší môžu byť znova vyvolení. - Výbor sám volí spomedzi svojich členov predsedu, miestopredsedu, zapisovateľa a kontrolóra, okrem toho spomedzi členov spolku i kupovačov, predávačov a včas potreby i iné orgány. Uzavieraniu vo výborových zasadnutiach potrebná je prítomnosť okrem predsedajúceho, ktorý iba pri rovnosti hlasov, asíce pripojením sa k jednej alebo druhej stránke hlasuje, a okrem zapisovateľa, ktorý narádzať môže, ale hlasovať nie, päť členov výboru. Výbor uzaviera nadpolovičnou väčšinou hlasov prítomných. V prípade rovnosti hlasov rozhoduje predseda pripojením sa k jednej alebo druhej stránke. Včas rovnosti hlasov pri voľbách hlasuje sa na tých, ktorí rovné hlasy obdržali, nanovo. Ak by ešte i vtedy rovné hlasy vyšli, medzi tými, čo ich dostali, rozhodne žrebovanie.

Vo výbore každý výborník má rovný hlas. - K pokonávaniu bežných záležitostí zasadá výbor každé dva týždne raz, včas potreby, kedy ho predseda zvolá. Výbor obstaráva všetky tie záležitosti a výkony spolku, ktoré valné zhromaždenie naň preniesie a je zodpovedný za zachovávanie stanov a za plnenie nariadení valných zhromaždení. - Osobne výbor prehliada mesačne, a kedykoľvek za dobré uzná, vedenie a stav pokladnice, zásobných vkladov, knihy atď. Ak spozoruje neporiadok a nedostatok, má právo úradníkov, alebo iné orgány spolku zosadiť, ich miesta inými obsadiť a po náležitom vyšetrení náhradu vykonať.

§ 23. Spolok má nesledujúcich úradníkov, asíce: predsedu, miestopredsedu, zapisovateľa, pokladníka, kontrolóra, okrem toho kupovača, predávačov a podľa potreby i iné orgány.

§ 24. Predseda zastupuje spolok navonok, proti vrchnostiam a proti tretej osobe vôbec. On predsedá i vo výborových i vo valných zhromaždeniach, spravuje celý spolok a dozerá na poriadok v ňom a na plnenie povinností úradníkov.

§ 25. Miestopredseda je v čas prekážky vo všetkom náместníkom predsedu, inakšie koná povolanie člena výboru.

§ 26. Zapisovateľ vedie zápisnicu valných a výborových zhromaždení, zaobstaráva všetky osnovné a písárske práce spolku a opatruje listáreň. - Zapisovateľ môže byť spolu i kontrolórom, v ktorom prípade kontroluje všetky, na príjmy a výdavky znejúce listiny.

§ 27. Pokladníka volí valné zhromaždenie na celý čas trvania spolku. On vedie všetky potrebné zápisy, knihy a počty majetku i obchodu spolkového a je zodpovedný náhradou za všetky prijaté peniaze. Každého polroka vyhotovuje a valnému zhromaždeniu k preskúmaniu predkladá dôvodmi náležite vystrojené počty. Ak by počty v poriadku nájdené boli, dostáva pokladník od valného zhromaždenia na písme oslobodenie od zodpovedností. Inakšie je pokladník povinný všetky, pri skúmaní počtov urobené ťažkosti odstátiť, pochybnosti vysvetliť, dotazy zodpovedať a ak by sa žiadalo i nové počty vyhotoviť. – Pokladník nie je člen výboru, ale povinný je, kedykoľvek to výbor žiada dostaviť sa do výboru, dať každý žiadaný vývod, a keďby sa žiadalo, predložiť i počty a zápisy, knihy s dôvodmi a hotovosť peňažitú. – Pokladník je povinný, keď to valné zhromaždenie žiadať bude skrz tože určenú kauciu zložiť.

§ 28. Riadny plat alebo odmenu pre pokladníka, zapisovateľa a kontrolóra ustanovuje na náhradu výboru valné zhromaždenie. Odmeny iných orgánov spolku ustanovuje z prípadu na prípad výbor.

XIII. Počty

§ 29. Počty zavierajú sa každého polroka. – Z docieleného a vykázaného užitku vyplatia sa:

- a) úroky od vkladov
- b) výdavky na sklad, posluhy atď.
- c) z čistého užitku stiahne sa 10 percent do rezervnej základiny, kým táže základina 10 percent účastinového kapitálu nedosiahne; 10% sa dá za odmenu výborníkom, 10% obráti sa na dobročinné ciele a 70% rozdelí sa medzi členov ako podiel podľa pomeru ich plných vložených zlatých a celých mesiacov toho polroka, na ktorý počty znejú.

XIV. Trvanie spolku

§ 30. Trvanie spolku ustanovuje sa na 12 rokov, počítajúc od 1. januára, nasledujúceho po konečnom ustrojení sa spolku. Medzitým spolok podržuje si právo mocou uzavretia valného zhromaždenia svoje trvanie na nových, ale ešte i ďalších 12 rokov predĺžiť.

XV. Rok spolku

§ 31. Rok spolku sa začína rokom kalendárnym

XVI. Rozídenie sa spolku

§ 32. Ak by spolok pre škody jestvovať nemohol, môže valné zhromaždenie podľa § 21. uzavrieť rozídenie sa. – Na ten prípad obráti sa na vyplatenie podlžnosti najprv spoločné imanie, ak spolok nejaké bude mať; potom rezervná základina; naposledy po vyčerpaní oboch týchto prameňov stiahne sa z vkladov v rovnakom pomere, asíce v pomere celých vložených zlatých toľko, koľko bude treba k vyrovnaniu všetkých dlžôb spolkových. Návrh k prevedeniu všetkého toho predložený byť má vysokému kráľovsko-uhorskému ministerstvu orby, priemyslu a obchodu.

XVII. Riešenie sporov

§ 33. Otázky a spory medzi členmi alebo medzi úradníkmi spolku povstalé rozhoduje výbor; v prípade odvolanie alebo medzi členmi a výborom rozhoduje konečne a s vylúčením každého ďalšieho odvolania skrz jeden vyvolený súd; ale na organizovanie tohoto voleného súdu za pravidlo slúži zákon z roku 1868, 54 článok, 9. názov, III. hlava.

XVIII. Pečať spolku

§ 34. Pečať spolku nosí v prostriedku srp a kolopis: Pečať potravného spolku vo Veľkej Revúci.

Dátum:

Samuel Ormis, predseda; Aug. Škultéty, podpredseda; Dr. Ivan Br. Zoch, výborník; Ondrej Štitnický, Michal Gajdoš, Pavel Kušnierik, Pavel Damerly, Martin Král, Ján Maliak, Ján Kušnierik, Štefan Maliak, pokladník; Ján Kardoš, zapisovateľ.